

TROPA DE CORSARIS

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER

JOSEP VALLVERDÚ

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER. LECTURA 1

Van deixar Silver en una sala gran, amb dos finestrals estrets i alts que devien mirar al port. Els homes que l'hi havien conduït desaparegueren. I quasi immediatament, precedit d'un corpulent tipus armat, féu la seva entrada el Principal.

—El que em pensava. Ets Silver, John Silver.

—I tu Wartley! Ets governador o què?

El corpulent guardià personal es retirà al fons de l'estança obeint un senyal de Wartley.

—Sóc l'Excel·lentíssim Principal de Santa Cruz. Un nom prou curt, no?

Tot rient, caminà vers unes butaques i féu gest al visitant que s'hi assegués, com ell.

—A què has vingut? Qui t'envia? —demanà, com si de debò tingués curiositat.

—Ben bé no havia de venir expressament, em trobava a bord d'un vaixell que només em podia portar fins aquí —explicà Silver—. No sabia que en desembarcar trobaria antics coneguts.

—Per què «coneguts»? No saps dir «amics»?

Wartley tornà a la memòria de Silver en els seus anys de jovenet bregós i llest amb el punyal. I deia «amic»!

—Ets el Principal. Deus manar sobre tot i tothom —s'excusà Silver.

—No és fàcil. A l'illa haig de fer neteja de tant en tant. Hi ha bàndols, i gentota.

El Principal sostenia als llavis una ganyota.

—Porto a terme una acció de prevenció constant. T'ho confesso com a amic.

Per què li explicava tot allò, el vell conegut de perfil criminal?

Va reaccionar, de moment, amb polidesa.

—Gràcies. Doncs, si t'he de ser franc —féu Silver—, la meva intenció és arribar a Anglaterra. Em vull retirar. Ho porto al cap i el cos m'ho demana. De manera que, si

no et sembla malament, m'estaré un temps a l'hostal, fins que recali un veler que em pugui portar a la meva terra.

Wartley estirà el braç i el forçut li portà una ullera de llargavista. Wartley l'aixecà.

—Veus això? M'ha permès mirar-te del dret i del revés quan avançaves pel moll tot just desembarcat. Espio cada vaixell que arriba. I abans que entressis al palau jo ja sabia que havies desembarcat dos cofres i una bona bossa. Què hi portes, Silver? Els ossos de Flint?

Silver estava tocat. Els ulls de Wartley eren llumetes enjogassades.

—És... és el meu equipatge —va respondre Silver, baixet i a la defensiva.

Wartley no se l'escoltava. Va parlar amb veu molt baixa uns segons amb el forçut. Després, amb un gest sobtat, va acomiadar l'ajudant. Silver s'havia quedat sol amb Wartley. I no se sentia segur.

—Escolta, Silver —el Principal acostava el cap vers el visitant fins a fer que els fronts quasi es toquessin—, t'ho pots passar força bé aquí a Santa Cruz. Hem de ser sincers l'un amb l'altre, amic. M'agrada que les persones que tinc al davant em diguin la veritat.

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER. LECTURA 2

Unes gotes de suor havien aparegut al front i al nas de John Silver.

—Tornem a començar, doncs? —féu el Principal—. Has de saber que el meu poder a Santa Cruz és absolut. Disposo d'un petit exèrcit fidel. Jo vaig engruixint la meva fortuna. De tant en tant entra alguna bona partida de plata i fins d'or o joies, com caiguda del cel...

Silver l'escoltava en silenci. No movia ni un múscul.

—Aquests petits tresors me'ls porten per diversos conductes, per vies que, casualment, mai no són vigilades per les marines reials. Els vells pirates han desaparegut quasi tots, però et faries creus dels velers que són presos per vaixells oficials i no són declarats a les majestats respectives. Em segueixes?

—Prou. Les mateixes fragates amb bandera legal fan de pirates.

—No: simplement requisen. Re-qui-sen. De vegades buiden la nau presa i després l'enfonsen. El lloc on, de moment, guarden els botins és...

Va moure el dit índex avall, en un gest traduïble per «aquí».

—I tu, en nom del Principat, en retens una comissió —pensà Silver en veu alta.

—Per descomptat, amic, «per descomptat que faig un descompte». Si ells han deixat en dipòsit posem trenta, en retiren definitivament vint-i-set. Vet aquí la meva captura. Molt més segura que fer de bucaner.

Es posà la mà a la cintura i mostrà un espasí.

—En resum: em són fidels com gossos. Veus com jo et dic la veritat?

Silver va pensar que aquell llop sabia, de segur, coses d'ell. Va contraatacar amb afabilitat i entre somriures:

—Abans m'has demanat si als cofres hi porto els ossos del vell Flint. Facècies, oi? Et diré la veritat. Hi tinc un petitíssim tresor, tot el que posseeixo, que prou esforç m'ha costat d'aplegar.

S'havia estès un tel de glaç per la cambra.

—Esforç, no cap —digué el Principal—. No cap. Vas robar-lo directament d'algun vaixell on anaves embarcat. Després de l'aventura de l'Illa. Aquí se sap tot.

—Si tu ho dius...

Amb dificultat, Silver va posar-se dret oscil·lant sobre l'única cama mentre afermava la crossa.

—Bé, sí, tots hem de fer-nos la nostra «comissió», no? —va continuar, tot fent com que volia abandonar la cambra. Però la veu de Wartley es féu autoritària.

—Seu, Silver. Ja en tinc prou. No em calia saber quin veler era ni què hi feies a bord. Ni que em diguis quant val aqueix tresor. No és per aquí que vull derivar. Seu.

Silver es deixà caure un altre cop al seient. La situació prenia un nou rumb.

El Principal mogué una campaneta argentada i dues criades mulates aparegueren per una porta estreta del fons.

—Rom —demanà el manaire.

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER. LECTURA 3

Silver començava a descarregar-se de la tensió.

Mentre esperaven la beguda Wartley va somriure.

—No saps com m'he posat de content quan t'he vist de lluny, amb la crossa i el barretot. No portes el de tres puntes?

Silver no contestava. Wartley semblà que aclaria les frases anteriors.

—És que, potser, el fet que hagi arribat a Santa Cruz serà providencial per a mi... i per a tu. Sempre que siguis veraç amb mi.

—El que convingui. Els dies que estaré aquí pots disposar.

El Principal esclafí en una principalíssima riallada.

—Els dies...!

Silver es començava a veure perdut. Les criades havien tornat.

—Ah, el rom! —va fer el Principal.

Les dones deixaren la safata amb els gots i la garrafa de cristall i es retiraren. Wartley serví, alçaren els gots i begueren.

—A l'hostal, no cal que hi vagis —va dir el Principal.

—Però...

—Xsss. He donat ordre que et portessin els ossos de Flint aquí, ja ho has vist. T'estan disposant una cambra a l'ala dels hostes. Amb servei: ja saps, cambrers, cambreres. Són com esclaus, entens?

No. No ho entenia. I feia esforços per no posar de manifest la seva creixent irritació. Wartley continuava:

—No puc permetre que un amic com tu dormi en un catre de cantina. Ets l'hoste de sa Excel·lència el Principal!

I va riure, ennuegant-se amb un glop de rom.

Silver tenia els dintres endolats. Es confessava que mai no s'havia trobat tan inexplicablement desemparat. Però encara va oposar:

—No entenc per què em fas tots aquests oferiments. Jo no sabia que et trobaria a Santa Cruz. I penso esperar uns quants dies fins que arribi un veler qualsevol que em porti a Europa. No cal que et molestis per mi. Amb l'hostal en tinc prou.

Ara Wartley se'l mirava amb el cap decantat.

—No entens el veritable fons de l'afer, Silver. Tant se val, però. Com que ets molt llest, vull que et quedis. I no per uns quants dies.

—Però, què se m'hi ha perdut a mi en aquest racó de món? —suplicà Silver.

—Em seràs útil.

—Faré el que convingui, és clar —admeté Silver—; però així que al port fondegi un veler que dugui rumb a Anglaterra...

—...el veler que dius salparà un altre cop sense la teva preciosa còrpora, amic meu. Et quedaràs aquí amb mi —va fer el Principal, amb veu plàcida. Una placidesa només en la crosta: més endins es percebia el xiulet de la serp.

Silver es posà dret.

—Escolta, Wartley: això ja passa de mida. És a dir, que em fas presoner?

Un gest ràpid de Wartley projectà l'espasí, en una corba, una corba graciosa, en direcció a Silver, que, amb el braç lliure, el va atrapar pel mànec.

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER. LECTURA 4

—Aquí convé que vagis armat —explicà Wartley—. Aquest espasí és el meu primer present. El guardes. Tindrem temps de parlar amb més calma. Avui soparem quan caigui la tarda. T'espero. T'acompanyaran a la teva cambra, et canvies de roba i considera't a casa. No podràs sortir del palau avui. No provessis de fugir, perquè no hi ha racó de l'illa, ni bot de rem, ni manglar que no estigui vigilat pels meus homes.

—Ho tindrè en compte, excel·lentíssim.

Silver es passà l'espasí per la cintura i sortí de la cambra sense acomiadar-se, silenciosament irritat.

Unes setmanes més tard, Silver s'havia tranquil·litzat. Potser el Principal era més inofensiu que no semblava.

Wartley, per la seva banda, va complir la promesa d'ensenyar-li el seu harem. Una desena de dones que habitaven les galeries altes del palau.

—Aquí només hi entro jo —va confessar Wartley.

—Per què m'ho dius? —va fer, repençant-se a la crossa en girar un xic el cap.

—Perquè no t'agafi la temptació de pujar. Vaig escapçar jo mateix un soldat dels meus, massa fogós. Entens?

Silver estava immòbil. Llavors Wartley féu senyal a una de les xicotes, la qual va avançar-se lentament.

—Baixarà amb tu, a les teves estances, cada vespre —dictaminà el Principal—. Et convé companyia, no et sembla?

I va riure, tot aplaudint.

—Això ho dius tu —opinà Silver, sense cap interès.

Wartley bufà, despectiu.

—I tant! Si no et complagués com esperaves, li claves una pallissa... i al matí, cada dia, se'n tornarà amb les altres, fins al vespre. Ja està dit.

La noia es deia Harna, havia nascut lluny, i els seus pares l'havien venuda a un comerciant que va morir de malaltia.

Dies després Silver li demanà:

—T'agradaria deixar aquesta illa?

Ella va respondre que no ho sabia.

—És clar que t'agradaria —va fer Silver. Va estar a punt d'afegir «i a mi també». Però s'ho va callar.

De mica en mica, Harna es manifestava més parladora. I Silver deduí que aquella xicota era llesta.

Passaren mesos i mesos. Silver descobrí que el capità de la guàrdia Sanok estava fascinat per la bellesa i l'aire principesc de Harna. Silver li parlà confidencialment i li oferí una entrevista en privat amb la noia.

Havia imaginat aprofitar cada moviment per reeixir en un pla de fugida de l'illa. Així, va parlar amb Harna:

—Es tracta de fugir de l'illa, Harna. Tu i jo. Ens hi ha d'ajudar Sanok. Ja el coneixes i a ell el tens captivat. I, diguem-ho clar, ell també t'ha enxampat, peixet de palangre! Hem de tenir-lo al nostre costat, fent que et pugui parlar, que pugui... Això que et dic és la mort per a tots tres si el Principal ho descobria.

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER. LECTURA 5

Harna no ho veia clar, però la temptació de sortir de l'illa era llaminera.

I arribà el dia. I el daltabaix. No va trigar gaire a anunciar-se a cops de gong que una esclava s'havia escapat. Harna ja era a la proximitat del vaixell i Silver s'hi acostava, quan Wartley rebia la notícia.

—La noia? No havia de ser a dalt? —demanà, astorat, el Principal—. Que bloquegin el port. Això és que s'han escapat tots dos, deuen voler embarcar-se. Els faré a miques. Busqueu-me Sanok. Que els atrapi.

El veler no havia admès els dos fugitius. Simplement, el patró els barrà el pas a la llibertat, recollí l'àncora i desplegà drap enfilant la mar oberta.

Ara, Silver pensava molt de pressa. Calia, almenys, posar a estalvi la noia.

—Harna —va urgir—: has d'escapar-te. No tenim vaixell per sortir de l'illa. Jo no puc córrer, tu sí. Vés, endinsa't tantes llegües com puguis fins arribar al més espès de la selva. Potser així salvaràs la pell.

Després d'una vacil·lació de segons la noia fugí i es perdé entre la gent.

Silver fou arrestat una hora després. Wartley estava furiós:

—Una de les moltes coses, de les moltes que el teu cap de carbassa ha de comprendre, Silver, és que tots els vaixells que toquen el meu port tenen ordre de no carregar cap passatger sense que jo hi doni el vistiplau. Ets un ase coix, Silver! —Bufà.—I la noia, on és? —exigí.

—Així que ha vist que s'havia de quedar en terra, ha fugit no sé on —intervingué Silver.

—A la selva, segur —va grunyar el Principal—. Mira, Silver, ets culpable també de la mala fi que la xicota farà. Si no l'estreny un pitó la fiblarà una cobra.

Féu unes passes. Mirava alternativament al sostre i a Silver. Es girà al capità Sanok.

—Que no surti de la seva cambra!

El capità complí l'ordre del Principal, però tractant com un príncep l'estrany presoner.

Uns dies més tard, el Principal va rebre notícia que s'apropava una tempesta violenta pel nord. Al bell mig del temporal féu portar Silver a la seva presència.

—Tens por? —li demanà.

Silver se'l mirà calmosament, sense moure un múscul. De Wartley podia esperar-se qualsevol atzagaiada.

—Ja veig que no en tens —va dir entre dents el Principal—, potser menys que jo mateix. Som dins un castell de gruixuts murs de pedra. Aquí no hi ha perill de res.

—M'has tret del calabós només per parlar del temps?

Wartley féu una ganyota.

—Ei, quins fums! Un calabós, dius? T'he cridat perquè em facis companyia. Ets el meu company, no?

Li va fer gest que segués. Silver, però, digué:

—Per què no véns, doncs, al meu calabós, i t'hi fas tancar amb mi? Si tan iguals som... —oposà, irònic, dempeus encara. I continuà—: Per què no m'escorxaves de bon començament? No em vulguis humiliar a cada instant!

EL TESTAMENT DE JOHN SILVER. LECTURA 6

El Principal féu una ganyota abans d'escopir-li:

—Ets un impertinent, i un cap de trons malagraït. Estic tip de tu. No m'has donat cap resultat. Has estat un inútil, i si no fos perquè t'estimo, ara mateix et posaria al defora, a la terrassa, a entomar la pluja i el vent. Aquestes tempestes del Carib acaben amb el més potent dels homes.

Va fer veure que rumiava, amb la mà contra el front i rient silenciosament. I va concloure:

—Sí, ben pensat estàs massa còmode en aquesta butaca de braços. T'estaràs una estona a fora. Que vingui la guàrdia de les portes!

Silver ja es temia alguna bogeria del forassenyat de Wartley. Queia un diluvi sorollós, apocalíptic. Es desempallegà amb una estrebada dels dos homes que el volien agafar, sortí de la cambra amb el cap ben alt i es plantà davant la porta de sortida a la terrassa. En obrir-se la porta, un doll d'aigua de pluja va entrar, xopant tots tres homes.

Sanok, hores després, passà per la sala, on Wartley s'havia endormiscat al butacó.

—Principal! —va despertar-lo.

Wartley es deixondí, obrí els ulls, es gratà el pit i féu un badall.

—M'he ben adormit. Saps? Abans he pujat a dalt, a veure les noies. No saps com estan d'excitades quan fa tempesta. Què hi ha de nou?

—Principal, l'home de fora encara hi és.

—Quin home? A fora, dius?

—El coix. Ha entomat la pluja totes aquestes hores.

—I quina cara fa? —demanà, enriolat, Wartley.

—No ho sé. Tot és negre i no s'hi veu.

Bruscament, el Principal enfosquí el rostre.

—Mira, ocupa-te'n tu. Jo no el vull veure —ordenà.

Silver havia caigut enrere, estès sobre l'herba, i havia perdut el sentit. L'endemà i durant tres dies més, va estar prostrat, al tercer dia va admetre begudes i al quart va menjar.

—Es recuperarà, encara que per efecte de la fredorada soferta parla amb ranera i respira amb dificultat —va dir Sanok al Principal.

Wartley no escoltà la informació. Tenia altres cabòries. La tempesta havia passat, arribaven a Santa Cruz indígenes dels poblats de la selva i cercaven a la ciutat queviures per sobreviure o per endur-se'n.

—Hem de fer quelcom —deia el Principal—. Hem de fer quelcom.

—Us referiu als nadius que volten pels carrers? Podríem fer-los fora: quatre trets, i amb un parell que en caiguessin, tot arranjat —insinuà Sanok.

—Els nadius, ells mateixos se'n tornaran —va fer el Principal—. No saben viure fora de la selva. No; vull dir que hem de fer quelcom amb el vaixell. El veler embarrancat. Segons què transportava...

Havia corregut la notícia que la vigília de l'arribada de l'huracà, quan ja les onades s'embravien, havia embarrancat a la costa nord una nau d'origen desconegut.

—Eh... la selva, després de la tempesta, estarà impracticable. No podem fer una expedició travessant aquella espessor i fanguissar.